

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

Dvb. 1. Quid sit præscriptio & vsucapio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Probatur, quia dominus rem talem non videtur velle habere in bonis suis, ob incommodum coniunctum. secus est quando omnino vellet eam recuperare, si aliquo modo posset.

Quando nulla est spes recuperandi.

Addunt quidam, rem etiam haberi *pro derelicto*, quando dominus ita eam proicit vel relinquit, vt nulla ei spes superfit industria ali-

qua vel aliquo casu eam recuperandi. Itaque tunc si ego extraordinaria industria eripiam, vel saluem, efficiam meam. Ita Petrus Nauarr. l. 4. c. 1. nu. 58. sed non existimo id esse verum; nisi dominus significauerit se eam concedere occupanti; vel aestimatio industriae sit ferè par illi rei.

C A P V T S E X T V M.

De modo acquirendi dominij in rem alterius absque eius consensu; quod fit præscriptione.

Habet Dubitationes 18.

IACTENVS diximus de modo acquirendi dominij in res quæ nullius sunt, vel communes: sequitur vt explicemus quomodo acquiratur in res, quæ dominum habent; seu, quo modo dominia ab alio in alium transferantur. Generatim autem transferuntur vel volente priore domino, vel invito. *Volente* transferuntur tripliciter; donatione, vltima voluntate, contractu, de quibus infra. *Invito* totidem modis. Primò, iure gentium; sic res bello captæ fiunt capientis, de quo sup. 2. 2. q. 40. quæ est de Bello. Secundò, auctoritate alicuius legis particularis; idque vel sine culpa domini, vt lege præscriptionis: vel ob culpam eius, vt ob crimen hæresis, læsæ maiestatis, incestus nuptias: de quo 1. 2. q. 96. Tertiò, sententia Iudicis; vt si fur damnetur in quadruplum; qui modus etiam obligat in conscientia, quando sententia non nititur falsa præsumptione. de quo infra, sect. 4. Itaque ad præsentem locum solum pertinet tractatio de Præscriptione.

D V B I T A T I O I.

Quid sit Præscriptio & Usucapio.

Notandum est, nomen *præscriptionis* tripliciter accipi apud Iureconsultos, (vt colligitur ex Couar. ad reg. Possessor, in principio, & §. vnico, relectione 1.) 1. generatim, vt idem sit quod *exceptio*, quæ opponitur ad excludendam actionem intentam ab actore; vnde cum exceptio sit vel *dilatoria*, (vt si opponas, iudicem non esse competentem, testes infames, actorem excommunicatum,) vel *peremptoria*, (vt si opponas te mandato Principis fecisse; iam antè soluisse quod petitur) etiam præscriptio erit vel dilatoria vel peremptoria. Hoc modo accipitur in titulo De exceptionibus & præscriptionibus, lib. 44. Digestorum. Simili modo accepit Tertullianus, inscribens librum suum *De præscriptionibus aduersus hæreticos*: agit enim de illis, quæ hæreticis per suam doctrinam veluti litem intentantibus opponi possunt à Catholicis, ne ab eis vincantur.

Secundò, accipitur specialius pro *exceptione peremptoria* proueniente ex eo, quod tempore legibus definito rem aliquam possedimus, vel iure aliquo vsi sumus, vel quod alius tali tempore ab vsu alicuius Iuris cessauerit, vt docet Couar. su-

prà §. vnico nu. 4. & patet ex titulis, C. de præscriptione longi temporis. & de præscript. 30. & 40. annorum.

Tertiò, accipitur pro *dominij acquisitione, vel iuris alieni elisione*, ex tempore legibus definito proueniente. Hoc modo dicimur præscribere domum, vineam, agrum, id est, acquirere dominium domus, vineæ, agri. Verùm sic non accipitur in Iure ciuili, sed in iure Pontificio, & passim ab Interpretibus vtriusque Iuris; vt docet Couar. nu. 6. Ratio cur sic acceperint est, quia qui dominium alicuius rei per continuatam eius possessionem comparauerat, si impetebatur à priore domino, præscribebat. i. excipiebat, & opponebat certi temporis possessionem, per quam fecerat rem suam: & ita eius actionem perimebat. Hinc ipsa *vsucapio* & *dominij acquisitio* cepta est vocari *præscriptio*; cum tamen præscriptio ex vsucapione oriatur, vt patet L. Emptor. 7. C. de præscriptione longi temp.

Ex his patet quid sit *præscriptio*. Nam si priore modo capiatur, nihil est aliud quam exceptio, seu oppositio aduersus actionem actoris.

Si secundo modo, est exceptio peremptoria contra priorem dominum, ex tempore legibus definito vim habens.

Si tertio modo, est dominij acquisitio, vel alieni iuris, siue realis, siue personalis peremptio, per continuationem temporis lege definiti. Vbi Aduerte, si acquisitionem dominij paulò latius accipiamus, non opus est addere illam partem (*vel alieni iuris peremptio*) quia qui ius alterius perimit, acquirit dominium suæ libertatis; liberatur enim obligatione, qua alteri erat obstrictus. rectè tamen additur causa claritatis.

Usucapio verò est *acquisitio dominij per continuationem temporis lege definiti*. Ita habetur L. 3. π. de vsucap. quæ definitio causaliter est intelligenda. *Usucapio* enim est causa acquisitionis dominij. formaliter autem videtur esse *possessio* quædam rei aliena. Vnde dicimus *Usucapionem* interrumpi. Potest tamen etiam accipi pro ipsa acquisitione formali dominij. nemo enim dicitur res vsu cepisse, nisi iam dominium acquisierit.

Ex his colligi potest quomodo præscriptio ab *vsucapione* differat: si enim primo vel secundo modo sumatur, res est clara: quia præscriptio his modis est oppositio contra actorem. si tertio modo, sic est magis commune quam *vsucapio*. omnis enim *vsucapio* est præscriptio, non contra. Nam præscriptio, qua extinguitur actio personalis vel realis

realis alterius, non est proprie vsucapio, tamen est prescriptio. Generaliter tamen potest dici vsucapio, quatenus Ius & libertas ab aliqua obligatione potest dici vsucapi; & sic aequè late patenter prescriptio & vsucapio.

4 Aduertendum tamen, Iuris Interpretes passim distinguere prescriptionem ab vsucapione; quòd vsucapio sit mobilium, prescriptio verò immobilium. verum hæc differentia non est fundata in Iure. Nam vsucapio etiam est immobilium, vt patet Inst. de vsucapionibus, in principio; vbi non semel ad res immobiles refertur. & L. vnica C. De vsucapione transformanda. Similiter prescriptio in rebus mobilibus locum habet: nam quando eas vsucapimus, vtinam prescriptione, seu exceptione erga priorem dominum. Itaque hinc nominibus vtinam tamquam synonymis.

DUBITATIO II.

Quæ conditiones requirantur ad prescriptionem seu vsucapionem.

5 **R**espondeo, Ordinariè requiruntur quatuor, ex communi DD. sententia, vt testatur Sil. verbo Prescriptio. n. 1. *Possessio, titulus probabiliter praesumptus, bona fides, & continuatio possessionis cum bona fide, per tempus lege prescriptum.*

Possessio. Primò, requiritur possessio; quia vt habet regula Iuris in 6. line. *possessione prescriptio non procedit*, oritur enim hoc totum Ius ex possessione. debet autem hæc possessio esse qua quis nomine suo possidet, non autem nomine alieno: quia hic verè non est possessor, sed alter qui per illum possidet. cum autem possessio alia sit *ciuilis tantum*, alia *naturalis tantum*, alia *ciuilis & naturalis simul*, hæc vltima est aptissima gignendæ prescriptioni. *naturalis tantum* non sufficit. *Ciuilis tantum*, qua solo animo rei nostræ etiam absentes iustitimus, sufficit; vt probat Couar. reg. Possessor. p. 1. §. vnico. n. 7. hæc enim etiam ideo *ciuilis* dicitur, quòd hunc ciuilem effectum pariat.

6 Ob defectum huius conditionis non possunt prescribi, Primò Iba sacra, & Ius decimarum à laico; nam non est capax possessionis ciuili tali; cum Ius ei resistat, vt patet ex dictis supra cap. 3. dub. 9. Secundò, Religiosus professus non potest quidquam prescribere, seu vsucapere; quia nihil potest nomine suo possidere. Tertiò, Fructuarius, colonus, emphyteuta, feudatarius, conductor, commodatarius, pignerator, non possunt rei proprietatem prescribere seu vsucapere: tum quia hanc non possident nisi naturaliter, cum dominus directus eam possideat ciuilitè; tum quia non possident eam nomine suo, ne naturaliter quidem, sed nomine directi domini. Vnde si post centum annos probare posses initiu possessionis, nimirum rem illam nomine tuo possessam fuisse ab initio, nulla prescriptio tibi obtabit, ita expressè Glossa in cap. Clerici. 1. 1. v. in Ius proprium. 16. q. 4. Ioannes Andreas ibidem. Siluest. Prescriptio 2. n. 20. & alij. Quod probatur d. cap. Clerici, vbi dicitur, *Qua precario possidentur, in Ius proprium prescriptione temporis non posse renouari.* Idem confirm. cap. Si Episcopus. 12. ibidem. Et quamuis loquantur solum de rebus Ecclesie, eadem tamen sunt intelligenda de rebus aliorum,

cum eadem in omnibus sit ratio, vt Glossa exponit. Idem confirm. Iure ciuili. nam L. Malè agitur, C. de prescript. 30. annorum, sic dicitur: *Malè agitur cum dominis praediorum, si tanta precario possidentibus prerogatiua deferatur, vt eos post 40. annorum spatia qualibet ratione decursa inuestigare non liceat.* Et infra: *Nemo igitur qui ad possessionem conductor accedit, diu res alienas tenendo ius sibi proprietatis vsurpet; ne cogantur domini aut amittere que locauerunt, aut locatores viles sibi fortassis excludere, aut annis omnibus super dominio suo publice protestari.* Sed hæc intellige, si res apud illum qui nomine alterius possidebat, vel apud eius heredem, maneat. secus si alteri vendita ab herede bona fide fuerit. sed de hoc plura infra dubit. 15. Possunt tamen isti prescribere Ius vtilitatis; non quia naturaliter possident rem, (vt quidam volunt) sed quia hoc Ius ciuilitè possident, vt ipse suo nomine; vt rectè Couar. supra n. 7. Quarto, Si colonus vel quiuus fructuarius venderet domum vel agrum absente domino & ignorante, emptor non potest prescribere; quia non haberet possessionem ciuilem, sed solum naturalem; ciuili enim manet apud dominum absentem, quamdiu retinet animum possidendi, vel donec faciat rem suam ab alio occupatam, & sciens non audeat eum depellere: vt dictum est c. 3. dub. 12. vbi tamen dominus amiserit possessionem, emptor poterit prescribere, vt dicitur dub. 13. Quintò, Nemo potest prescribere quamdiu apud ipsum non est possessio ciuili, sed apud alium. nam prescriptio incipit ab eo die, quo dominus prior amittit possessionem ciuilem, vt in omnes DD. tradunt, teste Couar. n. 7. tunc enim primò incipit detentor ciuilitè possidere.

Petes, Vtrum hæc conditio requiratur etiam in prescriptione, quæ fit per debitorem vel reum contra actionem personalem vel realem creditoris vel actoris? Quidam negant, eò quòd reus vel debitor qui sic prescribit, nihil videatur possidere: cum hæc prescriptio ex eo oriatur; quòd creditor vel actor aliquid omitat. Sed conformius dicitur, etiam hic necessariam esse quamdam possessionem, nempe libertatis suæ, quæ certo duret tempore, vt infra dubit. 11. patebit.

Secundò requiritur *Titulus probabiliter praesumptus*, id est, qui bona fide putetur validus; vt donationis, testamenti, vel successione ab intestato, emptionis, permutationis, &c. Non est autem necessarium vt ille titulus sit verus, i. validus: nam hic sufficit sine prescriptione ad transferendum dominium secuta traditione: sed satis est vt probabiliter putetur verus, quamuis reuera inuvalidus sit, (vt quia venditor non habuit potestatem vendendi) tunc enim Ius facit vt res aliena, exacto tempore definito, fiat tua. Debet autem hæc opinio, qua putas titulum validum, provenire, non ex ignorantia Iuris, praesertim manifesti & indubitati, (vt si putares minorem posse vendere rem immobilem sine decreto Iudicis, aut parentem validè donare filio) vt infra dub. 5. dicitur; sed ex ignorantia facti: vt si putes decretum Iudicis interuenisse, & non interuenit: si id quòd parens dedit, putes fuisse donatum per cessionem vsusfructus, quem in bonis eius habebat. In dubio autem vtrum ex ignorantia Iuris aut facti prouenerit hæc opinio de titulo, exacto tempore prescriptionis praesumendum pro prescribente; ob possessionem bona fide toto illo tempore continuatam. secus si